

Sprawozdanie
z efektów pracy organizatora
rodzinnej pieczy zastępczej
za 2024 rok

P C P R
PIOTRKÓW
TRYBUNALSKI

Spis treści

Regulacje prawne systemu pieczy zastępczej.....	3
Rodzinna piecza zastępcza.....	4
Organizator rodzinnej pieczy zastępczej.....	6
Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz ich realizacja w 2024 roku.....	7

Regulacje prawne systemu pieczy zastępczej

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49), zwanej dalej „ustawą”.

Aktem prawnym regulującym pieczę zastępczą jest również ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, która wskazuje jakie prawa i obowiązki dotyczące dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej obciążają jego rodziców, a jakie podmioty sprawujące pieczę zastępczą.

Rodzinna piecza zastępcza

Pieczka zastępcza sprawowana jest w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Powiat organizując opiekę nad dzieckiem i rodziną zapewnia:

- 1) realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka,
- 2) przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno rekreacyjnych.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.

Za **rodzinne formy pieczy zastępczej** uznawane są :

1. rodziny zastępcze:

- 1) **spokrewnione**, które tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim będący wstępniymi (dziadkowie) lub rodzeństwem dziecka,
- 2) **niezawodowe**, które tworzą małżonkowie lub osoba niebędąca w związku małżeńskim niebędący wstępniymi lub rodzeństwem dziecka,
- 3) **zawodowe**, które tworzą małżonkowie lub osoba niebędąca w związku małżeńskim niebędący wstępniymi lub rodzeństwem dziecka, w tym też rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2. rodzinne domy dziecka.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. Jedynie w przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Na terenie powiatu piotrkowskiego w 2024 roku funkcjonowało ogółem 96 rodzin zastępczych, w których przebywało w ciągu całego roku 152 podopiecznych (w tym 49 dzieci z terenu innych powiatów). Jednocześnie 21 dzieci z terenu powiatu piotrkowskiego przebywało w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Wszystkim ww. rodzinom zastępczym i dzieciom Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim udzielało świadczeń finansowych.

Ponadto pomocą na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie objętych było 20 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Strukturę rodzin zastępczych w 2024 roku przedstawia poniższa tabela.

RODZAJ RODZINY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA DZIECI
Spokrewnione	61	85
Niezawodowe	31	46
Zawodowe	2	8
Rodzinny dom dziecka	2	13
OGÓLEM	96	152

Z powyższych danych wynika, że najwyższy odsetek rodzin zastępczych – ponad 64% stanowią rodziny spokrewnione, 32% to rodziny niezawodowe, prawie 2% zawodowe i 2% rodzinny dom dziecka.

Fakt przejmowania przez członków rodziny obowiązku wychowania dzieci za rodziców, podyktowany jest najczęściej ich chorobą alkoholową, niepełnosprawnością, niezaradnością wychowawczą, czy też emigracją zagraniczną.

Powiat Piotrkowski w 2024 roku **na realizację zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy usamodzielnianym wychowankom przeznaczył kwotę w wysokości 3 481 041,94 zł, w tym:**

- 2 012 151,86 zł na utrzymanie dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu piotrkowskiego, w tym m.in.:
 - jednorazowa pomoc z tytułu przyjęcia dzieci do rodzin zastępczych – 7 000,00 zł ,
 - utrzymanie lokalu, gdzie prowadzony jest rodzinny dom dziecka i funkcjonują rodziny zastępcze zawodowe – 89 568,60 zł,
 - świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – 3 000,00 zł,
- 620 940,93 zł na utrzymanie dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów,
- 277 246,01 zł na wynagrodzenia specjalistów udzielających porad,
- 135 213,59 zł na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie pełnoletnich wychowanków,

- 290 842,03 zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz rodzin zastępczych zawodowych,
- 144 647,52 zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

W przypadku, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

Zarządzeniem Starosty Piotrkowskiego Nr 52/2011 z dnia 27 grudnia 2011 roku **na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Piotrkowskim wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim.**

W Centrum został wydzielony zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej, który jest częścią działu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej towarzyszy rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka już od momentu przygotowania ich na przyjęcie dziecka, poprzez cały okres pobytu dziecka, aż po ustanie przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ewentualnie uzyskanie przez nie pełnoletności. Na każdym z tych etapów organizator ma określone obowiązki i zadania.

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz ich realizacja w 2024 roku

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Realizując powyższe zadanie zwykle promowano rodzicielstwo zastępcze na okolicznościowych masowych imprezach o zasięgu powiatowym, jak np. Dożynki Powiatowe, rozpowszechniając materiały informacyjne na ten temat (ulotki, plakaty itp.). Materiały informacyjne były również dostarczane do wiadomości społeczności lokalnych naszego powiatu drogą kolportażu przez pracowników Centrum. Prowadzono też współpracę z lokalnymi mediami oraz organizacjami działającymi na rzecz promocji rodziny i rodzicielstwa zastępczego.

Jak już wykazano wcześniej największą grupę rodzin zastępczych stanowią rodziny spokrewnione z dzieckiem, czyli dziadkowie lub rodzeństwo, którzy w razie takiej potrzeby przejmują opiekę nad dzieckiem. W 2024 roku zostało ustanowionych 7 takich rodzin zastępczych. Często też zdarza się, że opiekę nad dzieckiem przejmują dalsi jego krewni, a znacznie rzadziej – niespokrewnione z nim osoby. W takich przypadkach sąd ustanawia ich niezawodowymi rodzinami zastępczymi. W 2024 roku ustanowiono 3 takie rodziny. Jedna rodzina zastępcza zawodowa została przekształcona w rodzinny dom dziecka, tak więc na koniec 2024 roku na terenie powiatu funkcjonowały 2 rodziny zawodowe oraz 2 rodzinne domy dziecka.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych potwierdzających ukończenie szkolenia, a także wydawanie opinii o spełnianiu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W ramach tego zadania psycholog Centrum dokonuje oceny predyspozycji kandydatów na rodzinę zastępczą do sprawowania tej funkcji. Ogółem w 2024 roku wydano 6 takich opinii oraz 6 opinii środowiskowych.

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Centrum organizuje szkolenia przy współpracy z ośrodkami adopcyjnymi z Łodzi, jeden z nich – Regionalny Ośrodek Adopcyjny ma również Filię w Piotrkowie Trybunalskim. Realizują one programy szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne

domy dziecka oraz na dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, zatwierdzone przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W 2024 roku 2 kandydatów zostało przeszkolonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Wszyscy kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej zgłoszeni w 2024 roku mieli zapewnione badanie psychologiczne. Należy nadmienić, że jest ono warunkiem koniecznym do prowadzenia dalszej procedury kwalifikowania osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Wśród osób opiniowanych przez psychologa Centrum były również osoby z rodziny dziecka, które podjęły się pełnienia wobec niego funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i w związku z tym sąd rodzinny zlecił Centrum wydanie opinii psychologicznej.

Ponadto przedstawienie opinii psychologicznej o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wymagane jest co 2 lata od wszystkich osób wpisanych do rejestru danych o osobach:

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej oraz do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

W praktyce opinie tym osobom wydaje również psycholog Centrum, poddając je uprzednio badaniu psychologicznemu.

5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego zapewnia organizacja pozarządowa, której zlecono prowadzenie tych placówek – Fundacja „Happy Kids” z Łodzi. W 2024 roku szkolenie takie zapewniono 1 osobie, która następnie objęła funkcję dyrektora Rodzinnego Domu Fundacji „Happy Kids” w Czarnocinie.

6. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Do rodzin zastępczych wysyłane są propozycje szkoleń zewnętrznych, ponadto szkolenia organizowane są również przez pracowników Centrum. W ubiegłym roku odbyły się w Centrum 2 szkolenia dla rodzin zastępczych. Na co dzień koordynatorzy wspierają rodziny zastępcze w rozwijaniu umiejętności wychowawczych, uwzględniając ich indywidualne deficyty lub potrzeby. Również psychologzy i pracownik socjalny wspierają rodziny zastępcze indywidualnymi konsultacjami.

7. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

Spotkania grup wsparcia stanowią możliwość zbudowania forum wzajemnej wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób pełniących taką samą funkcję. Grupa wsparcia jest bowiem dobrowolnym zgromadzeniem osób znajdujących się w podobnej sytuacji. Ma ona charakter otwarty – uczestnicy mogą brać udział w spotkaniach zgodnie ze swoją wewnętrzną gotowością w danym momencie. Idea grup wsparcia to:

- samopomoc – grupowa wzajemna pomoc, korzystanie z siły i wsparcia grupy jako pozaformalnego rodzaju pomocy; uczestnicy sami stanowią dla siebie źródło wsparcia (emocjonalnego, informacyjnego, instrumentalnego), zasobów, inspiracji i motywacji do działania,
- korzystny wpływ grupy wsparcia oparty na zaangażowaniu uczestniczących w niej osób, na ich gotowości do wprowadzania zmian w swoim życiu i rodzinie,
- w skład grupy wsparcia mogą wchodzić osoby znajdujące się w różnych momentach tworzenia rodziny zastępczej, rodziny z różnymi doświadczeniami – stąd możliwość uzyskiwania i dawania wsparcia w konkretnych sprawach (dzielenie się doświadczeniami, przeżywanymi emocjami, sposobami radzenia sobie).

Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych z terenu powiatu piotrkowskiego funkcjonowała w ramach projektu „Rodzina w centrum”, w 2024 r. odbyła 4 spotkania, w których udział wzięło 11 osób. Na spotkaniach tych omawiano bieżące problemy odwołując się do konkretnych sytuacji z życia. Udział w grupach wsparcia pozwolił uczestnikom poznać nowe osoby znajdujące się w podobnej sytuacji, a dzięki temu zobaczyć, jak widzą ich inni.

Dzięki tej formie pomocy rodziny zastępcze odniosły m.in. takie korzyści jak:

- uzyskiwanie i dawanie wsparcia w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej,
- doskonalenie umiejętności wychowawczych,
- doskonalenie umiejętności radzenia sobie z emocjami,

- doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach napięcia (stresu);
- inicjowanie i wzmacnianie pozytywnych zmian w systemie rodzinnym,
- pogłębienie wglądu w siebie (wzrost świadomości przeżywanych emocji, swoich przekonań, pragnień, potrzeb, wartości, celów, a także rozpoznanie własnych zasobów i rozumienie ograniczeń),
- przeznaczenie czasu dla siebie jako rodzica zastępczego,
- zapobieganie wyczerpaniu, wypaleniu.

W 2024 roku rodziny zastępcze korzystały również z dodatkowego wsparcia w ramach projektu „Rodzina w centrum”, czyli zajęć socjoterapii, psychoterapii indywidualnej świadczonej w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej, korepetycji udzielanych w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej.

Udział dzieci z rodzin zastępczych w tych zajęciach był dla nich szansą na:

- uzyskanie umiejętności, które ułatwią im funkcjonowanie w grupie,
- uzyskanie pomocy w zakresie trudności opiekuńczo-wychowawczych i rozwiązywaniu problemów emocjonalnych wynikających z sytuacji osobistej i rodzinnej, w której się znajdują,
- pokonanie trudności w nauce wynikających z zaniedbań społeczno-bytowych czy zdrowotnych,
- doskonalenie umiejętności związanych z zapamiętywaniem i koncentracją uwagi.

Psychoterapia oraz korepetycje odbywały się w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej. Natomiast na pozostałe zajęcia rodziny zastępcze z podopiecznymi dojeżdżały do siedziby Centrum. Aby nie obciążać ich finansowo, miały zapewniony zwrot kosztów dojazdu zarówno dziecka, jak i opiekuna. Podczas spotkań dzieci miały zapewniony posiłek.

8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej umożliwia udzielenie wsparcia rodzinom zastępczym w formie wolontariatu, po uzyskaniu od nich informacji o potrzebie skorzystania z tej formy pomocy.

W 2024 roku żadna rodzina zastępcza, ani prowadzący rodzinny dom dziecka nie zgłaszali takiej potrzeby. Rodziny zastępcze zdecydowanie preferują w razie potrzeby pomoc osób ze swojego otoczenia. Wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom Centrum w uzasadnionych sytuacjach, wykorzystując możliwość przewidzianą w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnia takie osoby do pomocy rodzinom zastępczym przy sprawowaniu opieki

nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Pomoc w tej formie przewidziana jest dla rodzin zawodowych i niezawodowych.

9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Centrum przez cały ubiegły rok prowadziło ścisłą współpracę z Zespołem Kuratorskim oraz III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim, a także z innymi sądami, które wydały postanowienia o umieszczeniu dzieci z terenu powiatu piotrkowskiego w pieczy zastępczej. Kontynuowano także bezpośrednią współpracę z pedagogami szkolnymi, wychowawcami szkół i przedszkoli z terenu powiatu oraz Miasta Piotrków Trybunalski. Dzięki zebranych informacjom koordynatorzy i pozostali pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej mieli możliwość potwierdzenia swoich spostrzeżeń, bądź zwrócenia uwagi na inne trudności wymagające pomocy, wsparcia, a czasami natychmiastowej interwencji.

Ponadto kontynuowano współpracę z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wraz z asystentami rodziny lub pracownikami socjalnymi tworzyli plany pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej. Podczas dokonywania ocen sytuacji dziecka podejmowano wspólnie decyzje dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

W 2024 roku odbyło się 12 posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz setki wizyt koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ww. instytucjach w celu wsparcia rodzin zastępczych oraz ich wychowanków.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracuje z komisariatami policji z terenu powiatu, a także z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży, Młodzieżowym Centrum Kariery, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Piotrkowie Trybunalskim.

10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieciom oraz dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej zapewniono wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracownika socjalnego, a także wsparcie psychologiczne i prawne w zakresie odpowiednim do ich potrzeb.

Wsparcie koordynatorów polegało między innymi na udzielaniu pomocy rodzinom w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, zgłaszaniu do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, udzielaniu wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, udziale w spotkaniach zespołów ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej.

Wsparcie psychologiczne realizowane było poprzez następujące działania:

- poradnictwo i psychoedukację rodzin zastępczych, najczęściej w obszarach: wspierania dziecka po urazowych doświadczeniach, w procesie żałoby, w trudnych zachowaniach dzieci takich jak: agresja, zachowania autodestrukcyjne, buntownicze, niedostosowanie społeczne, trudności w budowaniu relacji przywiązania, trudne zachowania związane z wejściem w wiek dojrzewania, problemy z uczeniem się, asertywną komunikacją, dyscyplinowaniem dzieci i budowaniem granic,
- pomoc terapeutyczną i interwencję kryzysową dla dzieci po urazowych doświadczeniach takich jak: porzucenie, przemoc, zaniedbanie, zaburzenia relacji przywiązania, zespół stresu pourazowego, wspieranie dziecka w procesie żałoby, wspieranie młodzieży w usamodzielnianiu i budowaniu własnej, dorosłej tożsamości,
- opiniowanie psychologiczne kandydatów na rodziny zastępcze,
- opiniowanie zasadności kontaktu rodziców biologicznych i/bądź innych członków rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej,
- asystowanie podczas kontaktu dziecka z rodziną.

Wszystkie ww. osoby mogły liczyć również na wsparcie i porady prawnika oraz pracownika socjalnego.

11. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

Pomoc prawna udzielana była na bieżąco wszystkim osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, którzy wyrazili taką potrzebę. Pomoc tę świadczył radca prawny zatrudniony w Centrum. Rodziny zastępcze korzystały z porad prawnych w każdej sytuacji rodzinnej wymagającej wsparcia i wskazówek radcy prawnego bez zbędnej zwłoki. Wszystkie rodziny zastępcze i prowadzących rodzinny dom dziecka podczas spotkań z koordynatorami, czy spotkań integracyjnych informowano o możliwości korzystania z porad radcy prawnego. Powyższa informacja była również przekazywana poprzez stronę internetową tutejszego Centrum.

12. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, dokonania analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowania planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, dokonania oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, a także oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zadanie to było realizowane na bieżąco w oparciu o współpracę z instytucjami, które na różnym etapie życia dziecka są zaangażowane w jego rozwój lub wychowanie, tj. ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkami adopcyjnymi, ośrodkami zdrowia, kuratorami, szkołami oraz zespołami interdyscyplinarnymi. Oceny były wynikiem wspólnych spotkań w ramach zespołów, na których omawiano sytuację poszczególnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz w rodzinnym domu dziecka. Każda ocena poprzedzona była także wizytą w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej.

Ocena sytuacji dzieci przeprowadzana była zgodnie z ustawą – w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Po dokonaniu oceny organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywał ją do właściwego sądu.

W 2024 roku do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim III Wydział Rodzinny i Nieletnich przekazano 193 oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu piotrkowskiego.

13. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

Wszystkie osoby zgłaszające zainteresowanie pełnieniem funkcji rodziny zastępczej, czy prowadzeniem rodzinnego domu dziecka były niezwłocznie informowane o wszystkich aspektach pełnienia tych funkcji.

Również wszystkie zgłaszające się osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą oraz rodzice dzieci objętych tą pieczęą uzyskiwali wsparcie zatrudnionych w Centrum specjalistów, tj. psychologów, pracownika socjalnego i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wsparcie było udzielane zarówno w siedzibie Centrum, jak również w miejscach zamieszkania rodzin zastępczych.

14. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Każdy kandydat do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka poddawany jest ww. badaniom w ramach wstępnej akceptacji dokonywanej na podstawie oceny spełniania przez kandydata ustawowych warunków.

W celu prawidłowego sporządzania analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, do pracy oprócz psychologa włączono również pracownika socjalnego.

W 2024 roku przeprowadzono 6 badań psychologicznych oraz 6 analiz sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

15. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

W ramach tego zadania wszystkim zapewniano dostęp do poradnictwa specjalistycznego i treningu umiejętności wychowawczych, wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, a także udział w spotkaniach grupy wsparcia. Również rodziny przejawiające symptomy wypalenia zawodowego mogły liczyć na wsparcie 2 psychologów oraz 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej każdy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej może objąć wsparciem nie więcej niż 15 rodzin zastępczych. Warunek ten pozostawał spełniony przez cały ubiegły rok. Pozostałe rodziny uzyskały pomoc i wsparcie pracownika socjalnego. Były to rodziny zastępcze, w których przebywali wychowankowie usamodzielniani oraz pełnoletni.

16. Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie.

W 2024 roku wszyscy zatrudnieni w Centrum koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, jak i pozostali pracownicy pieczy zastępczej wzięli udział w co najmniej jednym szkoleniu specjalistycznym., m.in. z zakresu:

- nowelizacji systemu pieczy zastępczej,
- nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- profilaktyki i interwencji w przypadku zachowań ryzykownych młodzieży i osób dorosłych,
- depresji i samobójstw u dzieci i młodzieży,
- wyzwań w obszarze redukcji szkód wywołanych narkomanią,
- pracy ze sprawcą przemocy,
- pracy z dzieckiem doświadczającym obciążen w rodzinie,
- kryzysów, traum i uzależnień w kontekście pracy służb społecznych,
- konsekwencji prawnych dla dorastającej młodzieży i ich opiekunów stosowania przemocy, w tym cyberprzemocy,
- autyzmu i diagnostyki różnicowej nieprawidłowości rozwojowych dzieci o podobnych objawach klinicznych,
- zasad zdrowego stylu pracy w obszarze pomocowym i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

17. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego odbywa się na bieżąco. W tym celu Centrum ściśle współpracuje z Regionalnym Ośrodkiem Adopcyjnym w Łodzi – Filią w Piotrkowie Trybunalskim. W 2024 roku do Ośrodka zgłoszono 7 dzieci.

18. Organizowanie opieki nad dzieckiem w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych, losowych lub zaplanowanego wypoczynku.

W przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach bądź pobytem w szpitalu, a także w okresie nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych, piecza zastępcza nad dzieckiem może zostać powierzona rodzinie pomocowej.

W 2024 roku ani rodziny zastępcze, ani prowadzący rodzinny dom dziecka nie zgłaszali takiej potrzeby. Rodziny zastępcze zdecydowanie preferują w razie potrzeby pomoc osób ze swojego najbliższego otoczenia, np. krewnych.

DIREKTOR
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
w Piotrkowie Trybunalskim
Paweł Giler